

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/3 6. uri popoldne.

Štev. 18.

V Ljubljani, v petek 23. januarija 1891.

Letnik XIX.

Splošna razorožba.

Splošno in veljavno je mnenje, da je brezvspešen vsak poskus povoljno rešiti današnje zamotane socialne razmere, dokler bodo evropske države se naslanjale na samo moč bajonetov, dokler bodo vsled splošne vojaške dolžnosti najboljše in najkrepkejše moči odvzete kmetijstvu, rokodelstvu in obrti, dokler se na jedni strani stavijo ovire domačim dohodkom ter se državam z militarizmom napravljajo ogromni, neznočni troški.

Ni čuda, da se zato čuje od časa do časa glas, ki kliče po splošni razorožbi, jedinem rešilnem pripomočku iz sedanjih socialnih zadreg. Tako poročajo francoski listi, da se med drugimi tudi nemški cesar Viljem II. bavi s tem vprašanjem. In sicer hočejo listi vedeti, da naj bi Francozi v tem oziru stavili kak nasvet, ker le tedaj bi bilo upati, da bi ti poskusi obrodili povoljne vspehe. Omenjajo se tudi besede generala Kaprivi-ja, ki je rekel, da v tem oziru nobena država ne more storiti prvega koraka in da ima prvo besedo v tem oziru javno mnenje, ki naj se razširja po časnikih ter tako nekako prisili državnike, da se prično resno baviti s tem velevažnim vprašanjem.

Zanimivo je, kar v tem oziru piše peterburški list „Novoje Vremja“. Razorožba je sicer beseda krasna in sprejemljiva, ki zanima v zlasti vsacega prijatelja evropskega miru, vendar treba, da tudi to besedo prav razume vsak, kdor hoče o njej razpravljati. Da ta beseda v sedanjih razmerah ne more pomeniti popolne odstranitve vojske in vseh brnilnih sredstev, umeva se samo ob sebi. Vprašanje se tiče le zmanjšanja pri številu vojakov in s tem seveda tudi polajšanja pri davkih, ki so ogromni v zlasti z ozirom na vojaške potrebe. Brez vojakov na suhem in na morju dandanes ne morejo obstati

države, zato se za popolno razorožbo more vneti le kak idealist, kateremu je realno življenje popolnoma tuji svet.

Da razorožba ostane še nadalje le lepa beseda, zato imamo še drugih tehtnejših in veljavnejših dokazov. Dokler se bodo države v svojem delovanju ravnale po sedaj vladajočih načelih koristovlja in sebičnosti, dokler bo odločevala vse le politika vspehov in dovršenih dejanj, dokler bo imela odločilno besedo le surova sila, dotlej bo imel bajonet največjo veljavo. — Le tedaj, ako bi tudi v javnem življenju zavlada krščanska načela pravice, ki se ne naslanjajo na pravo močnejšega, ki marveč zajemajo svojo moč iz večnoveljavnih in nespremenljivih zakonov božjih, le tedaj bi bilo mogoče misliti, da se polagoma odbrusijo najhujše ostrine krutega militarizma.

Ker pa je po človeško soditi do tedaj še daleč, ker sedanja vzgoja in sedanja veda le vtrjuje vladajoča brezbožna načela, zato ni misliti v kratkem na splošno razorožbo, ki bi stiskani trpeči človeški družbi donesla upanje boljših časov.

Vendar tudi v sedanjih razmerah bi se v marsikaterem oziru lahko delalo na to, da se ljudstvo, ki toliko plačuje za vojaške potrebe, tudi okoristilo za svoje davke. Skrbeti bi bilo treba, da bi se denar, ki ga davkoplačevalci izdajajo za vojaštvo, vračal zopet med ljudi, da bi se za potrebe vojakov naročalo vse pri davkoplačujočemu prebivalstvu, ne pa pri borznih vitezih, ki davka prosti s svojim kapitalom delajo neprimerne dobičke ravno z oskrbovanjem vojaških potreb. — V tem oziru treba, da se združijo delavni stanovi v zadrage in da po svojih zastopnikih neprenehoma zahtevajo, da se velika dela in veliki zaslužki pri oskrbovanju vojaških potreb izročajo tudi malim ljudem ter da iz ljudstva krvavih žuljev nabrani denar najde zopet svojo pot med ljudstvo.

Staročeska izjava.

Minoli torek je imel češki deželni zbor, v katerem se razpravlja o spravi med Čehi in Nemci, neko slovesno vnanjo podobo. Lože so bile zasedene, galerija je bila polna do zadnjega kotička in poslanci so došli v tolikem številu, kakor še nikdar v tem zasedanju. Predno se je pričelo glasovanje po imenih o deželnem kulturnem svetu, bila je prečitana staročeska izjava, ki se glasi:

„Ko so bile dne 26. januarija 1890 predložene in priporočene klubu narodnih poslancev pravne točke, katere so podpisali od c. kr. vlade povabljeni vdeleženci dunajskih posvetovanj, potrdil je klub naslednji predlog: „Češki poslanci narodne stranke sprejmo po besedi dogovore dunajskih posvetovanj, ker odkritosrečno želé, da bi se utrdil mir v deželi. Akoravno so dunajski dogovori po izrečni izjavi v zapisniku ‚celota‘, vendar naš klub ni odrekel sodelovanja pri posvetovanju in sklepanju o postavi gledé na preosnovo deželnega šolskega sveta, kakor tudi o postavi, ki se tiče preosnove deželnega kulturnega sveta; vodi nas odkritosrečna želja, da bi pripomogli k spravi med obema narodoma v kraljevini češki, kar je bil gotovo in ostane tudi pravi namen dunajskih dogovorov.“

Da pa se doseže pravi in trajni mir, treba je, da enakopravnost češke narodnosti pripoznate tudi ostali dve stranki, namreč nemški deželni poslanci in c. kr. vlada, ker tudi češki poslanci ničesa ne zahtevajo, kar bi škodilo enakopravnosti naših nemških sodeželanov. Toda v tem oziru nismo dobili potrebne podpore in tako je v češkem narodu nastalo veliko nezaupanje.

Omenimo tu le odloka pravosodnega ministra z dne 3. februarja 1890 in na odgovor c. kr. vlade, katerega je dala na resolucijo deželnega zbora z

LISTEK.

Pismo.

VII.

Gospod vrednik! Boginja kratkočasa, katero so stari pomenljivo nazivali „dea vitula“, slavi predpustni čas svoje raje in to pismo Vam pišem v dōbi „plesnih vencev“, ali kakor so jih letos krstili „plesalnih vencev“; bajé zato, ker je izraz „plesni venec“ v prebližnjem sorodstvu s „plesnivim vencem“. — Kratak čas pa zahteva mnogo žrtev in zato je prav umevno, da so v zlasti zajci jako dragi v tem času. Tako sem zvedel, da sta dva zajca, vstreljena blizu Ljubljane, stala petdeset goldinarjev, najbrže zato, ker so ja lovci na strelišču godili s šampanjisko „paco“. Vkljub tej draginji svet vendar skuša izkoristiti v svoje namene predpustni čas in prav ima, zakaj le sedanjost je naša, preteklost pripada učenjakom in prihodnost velikim možem, kakor pravi Francoz:

Le présent appartient à tous, tant que nous sommes
Aux savans le passé, l'avenir aux grands hommes.

Ker prištevam tudi sebe „požrtvovalnim“ rodoljubom, narekava mi rodoljubna dolžnost povedati svojim rajajočim rojakom, da se drugod dobijo zajci po veliko nižji ceni. Tako na pr. so napravili vsled ljudske štetve po slovenskih krajih razprodajo

„kranjskih“, „nemško-slovenskih“, „slovenskih in nemških“ zajcev, ker je vsled preobilice njih koža silno padla v ceni!! In na teh razprodajah dobivali so se taki zajci res po slepih cenah. — Prav vredno prodajejo „zajčke“ tudi v mojstranski okolici po Gorenjskem; dobili so neki iz tujine posebno hude in spretne lovske pse, katerim pomagajo imenitni domači poganiči; in tej „plentani“ družbi tujih lovskih psov in domačih poganičev se je posrečilo naložiti mnogo gorenjskih zajcev, ki v gozdu nimajo drugih pravic, kakor svoje urne pête in svoja dolga ušesa.

Res je, da s tem domač zajec vedno bolj gine po naših krajih, a ker veščaki posebno hvalijo križanje plemen, zato je tak lov na domače zajce le v pohvalo onim plemenitim, rodoljubnim domačinom, ki so nekako garancijo vsprejeli za njegovo „rentovanje“. — Absolutno rodoljubje res čudeže dela! Upamo, da pride čas, ko bomo take narodne vzornike smeli postaviti na svečnik domovju v slavo in rojakom v posnemo!!

Veliko sitnostij so imeli zadnje tedne povsod z „občevalnim“ jezikom pri ljudskem štetju; tudi Vi, gospod vrednik, ste jih morali trpeti. Očital Vam je Vaš časnikarski kolega, da „vera ni v nevarnosti“, ker ste pisali in spodbujali rojake le za slovenski občevalni jezik. Jaz bi torej predlagal, da se pri prihodnjem ljudskem štetju poleg rubrike „občevalni jezik“ napravi tudi rubrika „občevalna vera“;

pravice za to ima „občevalna vera“ ravno toliko, kolikor „občevalni jezik“ in interesantna bi bila ta rubrika morda za sedanje razmere še bolj, kakor nonsens „občevalnega jezika“. — Pri tem bi pa tudi, gospod vrednik, imeli priliko pokazati, kako da je z „občevalno“ vero in Vaš službeni kolega bi moral priti do drugih sklepov, ko bi ne imel značaja „murovega“, katerega je brezvspešno umivati, kakor pravijo. Sploh bi si želel, da bi občudovali doslednost svojega tovariša. Tako na pr. piše v eni in isti številki pod črto o šoli tako-le: „Bil je t e d a j č a s k o n k o r d a t a. Jedva se prične pouk, ko vstopi gospod župnik, mož z obilim trebuhom. Za njim v občudovalni ponižnosti gospod šolski sovetnik, umazan štacunar in pa koščeni gospod kaplan...“ — Kaj ne, gospod vrednik, to je lapidaren slog, to so originalne misli, to je zgodovinsko pripovedovanje in pa tako simpatično za ono duhovništvo, ki je tedaj jedino skrbelo, da je med prostim narodom kdo znal brati. In zato se prekrasno vjema s temi simpatičnimi besedami, kar piše isti list gledé na sklep tržaških mestnih očetov, da ne bodo podpirali stolne cerkve v Trstu, ako se ne odpravijo slovenske pridige. „Nadejamo se, da slovenska duhovščina od najvišje gori do najnižje doli bode storila svojo duhovsko — a tudi narodno dolžnost.“ In v plačilo za to bodo pa v listu zopet kmalu na krožniku — „obilni trebuh“. Doslednost to je res lepa čednost in gospodje pri

dné 3. junija 1890 z ozirom na uradni jezik, kateri odgovor ne more ne po vsebini, ne po obliki pospeševati narodnega miru.

Na drugi strani moramo konstatovati, da nemški poslanci ne stojé na spravnem stališču, ker celó oni, ki imajo vodstvo stranke, skušajo z vsemi sredstvi za braniti nemškimi sodeželanom vdeležbo pri deželni razstavi, ki je čisto narodnogospodarsko podjetje, namenjeno blagru cele dežele brez razločka narodnosti, podjetje, ki je pod pokroviteljstvom Nj. veličanstva presvetlega cesarja in kralja.

Sploh postopanje nemških krogov nasproti češkim manjšinam od 26. januarja 1890 do zadnjega ljudskega štetja ni moglo pospeševati sprave.

V teh žalostnih razmerah in z ozirom na nezaupanje, ki je vsled tega nastalo in se razširilo med ljudstvom, smo preudarjali, na katerem stališču naj bomo nasproti onim postavnim načrtom, ki pridejo na podlagi dunajskih dogovorov v deželnem zboru v razpravo.

Priznati moramo, da postavni načrt o deželnem kulturnem svetu ne žali enakopravnosti češkega naroda in da ta postava ne preti skupnosti kraljevine češke, ker bi sicer razdelitev šolskih okrajev v češke in nemške, ki obstoji že dve desetletji, ne bila samo nevarna skupnosti kraljevine češke, temveč bi naravnost razrušila to skupnost. Zato se ne more nobenemu češkemu poslancu, ki v tretjem branju glasuje za to postavo, očitati, da pomaga žaliti enakopravnost češke narodnosti in trgati skupnost kraljevine.

Na drugi strani pa so priznali vsi podpisani poslanci, da je prememba volilnega reda, ki je zagotovljena v dunajskih dogovorih, in o kateri vlada odločno trdi, da jo bode predložila prej ko mogoče, v tesni notranji zvezi s postavo o narodnih kurijah in s postavo o razdelitvi volilcev nefidej-komisnega veleposestva v več volilnih skupin, in da mora prememba volilnega reda prej biti znana, da se pojasnijo krivice nasproti češkemu narodu, ki so bile doslej v volilnem redu.

Zato izjavljamo željo, da bi se uvaževalo naše prepričanje o tesni zvezi imenovanih treh postav, in da bomo o svojem času v deželnem zboru stavili in podpirali predloge, ki merijo na to, da vse tri postave ob enem stopijo v veljavo.

To izjavo je podpisalo 39 staročeških poslancev.

Ni nam treba praviti, zakaj simpatizujemo s Staročehi in kaj nam narekuje nekak stud do mladočeške politike, katero so tudi med nami neki krogi iz umevnih in slabo prikritih vzrokov začeli posnemati. Navzlic temu zadnji čas nismo mogli povsem odobravati prevelike odjenljivosti staročeških voditeljev, ki je v nekih vprašanjih mejila že ob servilnost nasproti malo prijazni jim vladi. Češki narod je zgubljal zaupanje do mnogoletnih izkušenih svojih voditeljev ter se nagibal na uporno stran. To ugodno priliko so mladočeški agitatorji dobro

izkoristili, in sedaj naznanjajo svetu, da ves češki narod stoji za njimi. Da je v teh besedah več hvale, nego resnice, nam ni treba dokazovati.

V teh zmedenih razmerah je staročeška izjava neka ultimatum na vlado in nemške sodeželane. Staročehi se hočejo žrtvovati, toda imeti hočejo vsaj to zagotovilo, da njihova žrtev ni brez vse koristi za narod. Staročehi zahtevajo, da vlada in Nemci priznajo popolno enakopravnost češkega naroda. Vladi povedó naravnost, da ravno ona najbolj ovira uresničenje sprave, ker s svojimi odloki in odgovori le izpodkopuje narodovo zaupanje. Omenimo le nesrečnega odloka pravosodnega ministra dné 3. febr. minolega leta in žaljivega odgovora vladnega na znano resolucijo o notranjem jeziku. S kratka: vlada je nasproti Čehom neizproсна, tem prijaznejša pa Nemcem, ki z vso brezozirnostjo postopajo proti češkim manjšinam, kakor je pokazalo zadnje ljudsko štetje.

Mi upamo, da Staročehi kot izvežbani in praktični politiki niti za las več ne odnehajo, temveč edini in solidarni ostanejo in tako obdržé v rokah ključ položaja na Češkem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. januarja.

Notranje dežele.

Orožniki za Dunaj. Ministerstvo notranjih poslov je sklenilo vstanovitev mestnega orožništva za Dunaj ter ima oberst Appel nalogo, da organizuje in vse potrebno ukrene v ta namen. Mestni orožniki bodo v pomoč mestnim redarjem, ker so se prepričali, da pri izgredih policija ne zadostuje brez vojaške pomoči.

Državnozborske volitve in nemški národnjaki. Velike nade so stavili nemški ultranárodnjaki na bližnje državnozborske volitve, vzlasti ker so trdno upali, da jih bode vodilo nemško-liberalno ministerstvo. Ker jim pa sedaj grof Taaffe neče storiti usluge, da bi odstopil, zmrzujejo njih nade in zato kar z loparjem udrihajo po ministerstvu in vzlasti po konservativno-slovanskem časopisu. „Prazne so nade, piše graška „Tagespost“, onih, ki mislijo, da se bo že pri prihodnjih volitvah pokazal vpliv vlade v korist nemštva“ ter na široko opisuje, kako da poredni klerikalci snujejo na gorenjem Štajarskem shod za shodom ter da sta ondi dva državnozborska mandata izgubljena za liberalce.

Tirolski deželni zbor še vedno ni zaključen, kakor so že davno napovedovali liberalni listi, ki bi bili to posebno radi videli. Nasproti se poroča, da vzlasti šolski odsek prav pridno deluje ter je v njegovem imenu sporočil dr. Rapp deželnemu zboru, da je šolski odsek dokončal posvet o zakonu gledé na šolsko nadzorstvo ter da sedaj razpravlja predloge o plači učiteljev, katerih naj se vdeležujeta šolski in budgetni odsek. Ta izjava potrdi, da dogovori med vlado in konservativci še niso prenehali, da se saj do sedaj še niso izpolnile vroče želje liberalni gospódi. Poročali smo že, da sta italijanska deželna odbornika in nju namestnika odložila svoje deželno odborništvo. To je prvi korak, kateremu gotovo kmalu sledi drugi, da zapusté italijanski poslanci tirolsko deželno zbornico. Gledé

šolskega vprašanja in gledé italijanske avtonomije mere sedaj kmalu priti konečna rešitev.

Grofa Kielmansegga železna roka vedno težje pada na vrste združenih kristijanov dunajskih. Vidi se, kako vlada po določenem načrtu pripravlja tla za prihodnje volitve v dunajski mestni zbor, kjer hoče, veljaj kar rado, ohraniti židovsko-liberalno večino. Tako je cesarski namestnik objavil razglas dež. šol. sveta dolenjeavstrijskim učiteljem namenjen, v katerem naroča šolskim voditeljstvom z grožnjo najstrožjih disciplinarnih kazni, da pazijo na učiteljstvo, ki naj vzlasti ob volitvah tako vredé svoje obnašanje, da si ne bodo skazili svojega delovanja kot vzgojitelji in učitelji. Volitev sicer nič ne omenja ta razglas, a deželni šolski svet dolenjeavstrijski vé, da učitelji znajo brati tudi med vrsticami, da bodo torej dobro razumeli pomen tega ukaza, ki je izdan z ozirom na antisemitsko gibanje. Ko bi katoličani našli le desetino naklonjenosti, katero vlada razodeva do židov, smeli bi veseli in zadovoljni biti.

Ogrska zbornica nadaljuje debato o otroških zavetiščih. Opozicija se sicer pridno oglašá ter z verskega in národnega stališča zavrača predloge, a ogromna večina polnokrvnih Madjarov bo brez dvoma predloge sprejela ad majorem Hungariae gloriam.

Vnanje države.

Srbija. Srbski radikalni poslanci so sklenili predložiti skupščini predlog, naj nosijo srbski državni uradniki v prihodnje uniforme. Predlog zahteva tudi, da morajo biti uniforme le iz srbskih tvarin izdelane. Istotako naj se vsi oni, ki dobivajo od države pokojnino, ubožne denarje ali sploh kako državno podporo, oblačijo le s tako obleko, ki je storjena iz srbskih tvarin.

Italija. „Agenzia Stefani“ poroča iz Rima, da pojde vojvoda Genovski dné 22. januarja iz Turina preko Draždan v Berlin, da bo tam zastopal italijanskega kralja Humberta pri krstu najmlajšega sina nemškega cesarja.

Nemčija. V budgetni komisiji nemškega državnega zbora je prišla pri posvetovanji o proračunu vnanjega urada na vrsto tudi vzhodno-afriška zadeva. Iz poročil državnega tajnika vnanjih zadev o novi organizaciji na vzhodno-afriškem obrežji se razvidi, da se bo vprašanje rešilo pri proračunu, ne pa v posebnem predlogu, kakor so poročali nekateri listi. Vzhodne-afriški proračun dobi iz carinskega prebitka skoro jeden milijon mark. Na čelu upravi bo stal guverner (baron pl. Soden), ki bo imel oblast tudi čez čete.

Francija. Iz Pariza se piše, da bode ministerski predsednik Freycinet zaradi bolehavosti ostavil svojo sedanjo službo in da bo na njegovo mesto prišel Constans, sedanji minister notranjih zadev.

Belgija. Iz Bruselja se poroča 21. t. m.: Včerajšnja tukajšnja demonstracija, ki je zahtevala, naj se ustava prenaredi, zvršila se je brez vsakoršnih izgredov. In zato trdijo zdaj demonstrantje, da se je vlada prav po nepotrebnem bala kakih nemirov in bi jej ne bilo treba pozvati vojakov za stražo. Iste smešne glasove je brati tudi po liberalnih časnikih, ki se čudeč vprašujejo: „Torej, čemu je bilo treba sklicati vojake, ko je vendar vse mirno ostalo?“ — Da, izvršila se je demonstracija mirno, a le zato, ker so se demonstrantje ravno bajonetov bali.

Amerika. V razburkani čilenski republiki se še niso pomirili vznemirjeni duhovi, marveč še predrzejši so od dné do dné in bati se je, da dobé

„Narodu“ se smejo ponašati, da jo nosijo — za klobukom.

Kaj hočemo? Francoski državnik St. Just (nomen omen) pravi: On ne pect régner innocent. Res skušnja učí: Ni mogoče vladati, da bi se ne delala krivica!

Težko pa je tudi istinito vstreči vsem ljudem. Dijaki v Parizu, katerim so prikrajšali božične počitnice, drvili so se po pariških ulicah s klicem: „Des vacantes, des vacantes!“ Dunajski izdelovalci bisernic pa so vpili isti čas: „Dela nam dajte, dela!“ Jednemu premalo počitnic, drugemu preveč. Sedaj pa vstrezi, ako moreš! — In pri takih razmerah se mnogim še čudno zdi, kako da se ne more v Avstriji izvršiti tudi v življenju po zakonu zagotovljena enakopravnost. Ko bi se naši državniki kaj ozirali na pisma pod črto, izročil bi jim jaz predlog, kako se rešiti iz teh zadreg. To misel zajel sem iz latinsko pisanega lista „Alaudae“, ki že nekaj časa izhaja v Aquila degli Abruzzi. V tem časniku je najti spis, ki Avstriji priporoča, naj latinski jezik uvede kot državni jezik in vozél vseh sedanjih preprirov bo presekán z jednim mahljem.

Po pravici vam povem, gospod vrednik, da mi je bil všeč ta predlog, le to je za ta predlog slab „prognostikon“, ker ima list „Alaudae“ svoje gnjezdo v Aquila degli Abruzzi, kajti znano vam bo, kaj da orli delajo z malimi ptiči in celó v — Abruzzih!

Kako vesel je človek, da vsaj včasih vidi belo

Ljubljano. Tu popolno pozabi na strahove v Abruzzih, tu se živi tako prijetno, tako „po domače“. Časniki so nedavno poročali, da je vam Ljubljčanom hipoma zmanjkalo vode. Zvedel sem po strani, kako so bili prebivalci v zadregi, in misleč, da se je pri hišnih pipah kaj pokazilo ali primrznilo, bili so hitro pri rokah s kladvi in kleščami in dleti, da so mnogi res pokazili hišne pipe, ker niso vedeli vzroka, zakaj da ni vode. In vendar so gospodje „vodovodniki“ vedeli že dan poprej, da ni vse v redu, a ker je v Ljubljani vse tako po domače, ni se jim vredno zdelo, da bi bili to občinstvu naznanili. Le škoda, da voda nič ne dá na tako zvani „Vertuschungssystem“.

Tako po domače se tudi v novem letu naznanjajo in pobirajo po Ljubljani davki in nikdo se ne zmeni za to, da niti mestni proračun še ni potrjen, saj čitali nismo po listih, da bi bili kedaj za to leto o njem obravnavali. In potem pa svet še toži, da ni kredita na svetu! Jaz pa pravim, da ga je le preveč in da odtod toliko „presenečenj“ v javnem življenju. A vsikdar pa vaši ljubljanski visoki gospodje niso tako po domače počasni! Na svete čase se jim tudi polž zameri in v svoji gorečnosti obsedlajo iskrega belca. Kader treba odločiti kaj tisočakov za ženski licej, tedaj se ti gospodje z jelenom merijo v naglici in kader treba raz kurulični stol vreči kakega novopečenega prezaslužnega „častnega meščana“, tedaj se to zgodi z bliskovo hitrostjo,

tako da se pri tem prezirajo občinskega reda paragrafi in da se prekoračijo vse parlamentarne „užanse“. A kaj hoče vse to, saj pri vas je vse tako prijetno, tako po domače! In kako ne, saj ste neki še vedno prosti davka „pro aëris haustu“, dasi vživáte vsaj po zimi tako pristen, svež gorenjski zrak, ki je med brati vreden zlatih denarjev. Vendar bodite potolaženi: kar še ni, lahko se še zgodi.

Na svetu je namreč vse mogoče. Tako mi je pisal tudi z Dunaja neki „kranjski ščinkovec“ ter se pritoževal, da sedaj pišete namestu „kranjskega“ jezika „ciganjski“ jezik in da bote stare „Kranjce“ pripravili še ob domovino. „Žal mi je,“ pravi, „da sem Kranjec, ker nazadnje še domovine ne bom imel, Kranjcov ne bo več, slovinc nisem ne, nemcev pa ne marate ne, še bi pisal naprej, pa se mi pre na umen zdi.“ . . In mi recimo tem besedam: Amen, dasi moramo pristaviti v pristni nemščini istega kranjskega ščinkoveca besede: „Aber versten thu ich nichtz dafon!“ — Kaj hočemo, vzlasti po zimi je ščinkovec v izobilji in vedno je še resničen pregovor: Un sot trouve toujours un plus sot, qui l'admire. Nikdo ni tako nespameten, da bi ne našel še bolj nespametnih občudovalcev. — Torej, gospod vrednik, le prav po domače, saj se vam časnikarjem ni bati, da bi vaš grobni spomenik kedaj značile besede: „Magnus in folio, parvus in solio!“

Da ste mi zdravi med kupi ljubkega snega v dôbi „plesalnih“ vencev!

tudi čete na svojo stran. Ako se to zgodi, bo predsednik Balmaceda v veliki nevarnosti. Zadnji čas so oblegali uporniki Pisagno.

Lzvirni dopisi.

Iz Prage, dné 22. januarija. (Poulične demonstracije proti dr. Riegru. — Skladatelj Anton Dvořák — doktor. — Praga za uboge otročiče. — Deželna izložba.) Skoro po vseh evropskih državah akademična mladina, nahujskana od prevratnih življev, posega v politiške boje, in smelo se lahko reče, da v tem oziru dunajsko in budimpeštansko vseučilišče korakata na čelu, kar se je v našem mestu v soboto večer dogajalo pred dr. Riegrovo hišo. Sobotno poulično rogoviljenje je samó odmev neprestanega rovanja v deželnem zboru zoper dr. Riegra. Če se je drznil mladočeški poslanec dr. Vašatý na nečuvven način napasti in razžaliti v narodni borbi osivelega rodoljuba v zbornici, za njim pa mladočeški listi, potem ni čuda, da si osvoji vse te izraze dijaštvo in po njem nižji krogi.

Narod kot celota sličen je veliki občini ali rodlini. V vsaki občini nastanejo časih spori in nestrpnosti, toda končno se vsi zopet pomirijo in poravnajo. Gorjé tej občini ali obitelji, da bi se v razsodišče tacih sporov pripuščale ženske ali deca!

O demonstracijah pred hišo, nad katere vhodom se popenja poprse očeta naroda, pokojnega Fr. L. Palackega in v koji biva g. dr. Rieger, ste že sami gotovo iz čeških listov poročali čitateljim svojim. Omenjam, da so se med to tolpo, broječo kakih 200 glav, nahajali velikošolci, rokodelski pomočniki in učenci in jako sumljivi ljudje. Neki gospod, ki je slučajno prišel med te demonstrante, se je tako razsrdil, da je tik njega stoječemu velikošolcu primazal zaušnico, rekoč: „To ste češki študentje? Pouličnjaki ste! Sram vas bodi!“ — G. dr. Rieger je v tem trenutju baš sedel s svojo soprogo pri večerji, ko so jele kepe in kameni frčati v okna. Da bi se ne bil zadel velik kamen ob okna obód, — zadel bi bil dr. Riegra v glavo!

Mnenje moje je, da je i dr. Rieger človek in ima toli prava, kakor vsak delavec, vračajoč se zvečer domov, da léga k počitku. Sobotni aranžerji še tega ne privoščijo dr. Riegru ter ga neprestano žalijo s kriki „izdajica“ in „sramota njemu!“ še po noči. Tu govorim o dr. Riegru kot o navadnem občanu. Pač ni dostojno, če vinjeni in ohmeljeni sosed rogovili in razgraja pred hišo svojega sosedu, podlost pa je, po noči prirejati demonstracije možu, toli zaslužnemu za narod, kakor je Rieger! Zgodovinska bilanca bode pokazala, da način, s kojim postopajo zdaj Mladočehi proti dr. Riegru, bode slednjemu gotovo pripisan — k dobremu!

Koncem minolega leta dospel je prosluli češki glasbeni skladatelj gosp. A. Dvořák doma in na tujem do največjega akademiškega dostojanstva. Tujina bila je prva na vrsti. Na Angleškem, kjer si je bil Anton Dvořák najprej priboril čislano ime in je ohranil do današnjega dné, takó, da slóve v britanskem kraljestvu na prvem mestu med sodóbnimi glasbenim pesniki, — bilo je vseučilišče v Cambridgeu, katerega akademiški senat mu je podelil častno doktorstvo glasbe. Slavno povišanje za doktorja vršilo se bode v 15. dan julija t. l. Na vsporedu so povsem skladbe doktorandove. Dvořák bode vodil vse sam. Med njimi so „Stabat Mater“ in nova simfonija v G-dur, koju je jako pohvalil dunajski kritik dvorni svétnik Hanslick. Zagrizeno nemštvo očita temu delu, da je preveč prevevano v češkem narodnem duhu. Poleg tega bode pred angleškim občinstvom izvajal arije iz svoje „Svatební košile“. Doktorski diplom bode vročen Dvořáku 16. dan junija in njemu na čast priredé odličnjaki v Cambridgeu ta dan banket.

Malokatero mesto stori toli dobrega za uboge šolske otroke, kakor mati čeških mest, naša Praga. V tem oziru ne spolnuje praška občina samó vestno evangelija ljubezni do bližnjega, temveč daje dober vzgled muogim drugim občinam, koje bi lahko mnogo več storile za blagor ubogih otrók, nego so to učinile doslej. Zavóde, koje je praška občina ustanovila in vzdržuje za revno mladino, so: jaslice (7), oskrbovalnice (16), materske šole (12) in zavetišča (11), torej vkupe 46. Troški za te ustave rastejo pa leto za letom, in so letos proračunjeni na 70.479 gld.

Gledé deželne izložbe je izvrševalni odbor dospel do številke 9000! Švicarska deželna

izložba v Curihu je imela pri svojem končanju 9000 zapisanih števil, in Švicarji so ji dali podpore 400.000 frankov, nasprotno pa je češko kraljestvo podelilo za izložbo 100.000 gld. in država samó 40.000 gld. — Pri deželnih izložbah v srednji Evropi so povsodi poudarjali čast dežele in velike koristi, koje pohajajo iz tacega podjetja. Osobito Švicarji so proglašali, da se hoté pred vsem svetom ponašati in sami temeljito spoznavati gospodarsko stanje domovine svoje. Ta mala gorata Švica je skušnjo prestala srečno in z velikim gmotnim prospedom. Vprašam Vas, zakaj bi neki bogata Češka s proslulimi svojimi industrijnimi strokami manj dokazala, nego Švica?

Družba sv. Mohorja.

Med tem, ko udje Mohorjeve družbe sprejete knjige pridno prebirajo, hití Mohorjeva tiskarna pripravljat nove knjige za tekoče društveno leto. Ravnokar se dovršuje „Življenje Marije Device in sv. Jožefa“ in pa „Občna zgodovina“; pridno se stavijo in kmalu se bodo tiskale obečane molitvene bukve; pričunjamo tudi že delo s „Slov. Večernicami“ in s „Fiziko“, in takoj potem, ko v roke dobimo imena letošnjih udov, pride zadnja knjiga, „Koledar“, na vrsto.

Ker izkušnja uči, da največ udov privabijo k družbi pobožne, zlasti pa molitvene knjige, naznanjamo, da izide letos sicer isti molitvenik, ki je oglašen v „družbenem oglasniku“; a napovedanim, po škofu Jak. Peregr. Pavliču spisanim trem delom onega molitvenika dodal je g. prestavljalec še četrtri del, ki obsega navadne molitve, kakor: juterno in večerno molitev, mašne molitve, litanije, križevi pot, molitve k sv. patronom za srečno zadnjo uro itd. Takoimenovani molitvenik z imenom: „Gospod, teči mi pomagat!“ služil bo lahko vsakemu kristijanu za domačo in cerkveno božjo službo. Bolnikom, starim ljudém in onim, ki so slabih očij, pa morda še drugim ugajal bode molitvenik gotovo tudi v tem, da so molitve tiskane z velikimi črkami, kakor dozda še v nobeni drugi Mohorjevi knjigi. Zato prosimo, pri vabilu k letošnjem pristopu slovensko ljudstvo na to posebej opozarjati.

Kdor želi molitvenik v platno vezan dobiti, naj doplača 30 kr., v usnje in z zlato obrezo pa 50 kr.

Pri tej priliki še jedenkrat uljudno prosimo čč. gg. poverjenike, naj družbo priporočajo in naj, kakor dozda, požrtvovalno nosijo breme nabiranja in zapisovanja udov, da se družba v korist in čast slovenskemu rodu vedno bolj razširi in vdomači, zlasti v pomejnih krajih Slovenije. Pred vsem pa želimo letos, da bi se oglasilo prav mnogo dosmrtnih udov, ker bomo že to spomlad pričeli z zidanjem nove, prostornejše tiskarne in knjigoveznice, in bo za to treba mnogo denarjev. Kdor je še mlad in trden, bo le sam dobiček imel, če plača 15 gld. na jedenkrat, namesto da bi po 1 gld. plačeval morda 30—40 let. Ze več starejših udov nam je reklo, da se kesajo, zakaj se niso v mlajših letih zapisali za dosmrtno ude, ker zdaj so teh 15 gld. že vplačali posamično in morajo še zanaprej plačevati. Kdor ima zdrave otroke, naj tiste zapiše za dosmrtno ude, ker jim tako pomore, da bodo morda mnogo, mnogo let dobivali družbene knjige po vrsti, ne pa, kaker se zdaj včasih zgodi, da kdo nekaj let plačuje, potem pa jedno leto vmes pozabi ali ne more plačati; in potem ima knjige, ki hodijo po več let na svetlo, pretrgane, ker mu manjka zvezka od tistega leta. Vsled tega izgubi veselje do cele knjige, katero bi sicer vezati dal, ako bi bila popolna. Družbi in udom bo torej jednako pomagano, ako se oglasi prav mnogo dosmrtnih družbenikov. Za novo stavbo si bode namreč družba morala vzeti denarjev na posodo in za iste plačevati obresti; če se pa nabere dovolj dosmrtnine, sme družba ta denar v hišo naložiti, in obresti plačujejo se potem iz najemščine in zaslužka tiskarne za natiskovanje knjig ustanovnikom.

Konečno opozarjamo še posebno vse naše čč. gg. poverjenike, da naj se nabira družnikov sklene z zadnjim dnevom meseca februarja in naj se vpi-sovalne pôle z denarjem vred pošiljajo pod napisom: „Družba sv. Mohorja v Celovcu“ franko vsaj do 5. marca t. l. društvenemu blagajniku. — Kdor se pozneje oglasi, ne more se šteti za uda in mora plačati za knjige tisto ceno, kakor po knjigarnicah.

Na izpremembe stanovališča društvenika med letom se družba pri tolikem številu ne more ozirati; vsak ud dobí tedaj knjige tam, kjer se je dal vpisati.

Bog daj srečo!

V Celovcu, dné 20. januarija 1891. leta.

Odbor družbe sv. Mohorja.

Dnevne novice.

(Ljudsko štetje.) Poroča se nam, da so v občini komendski našli šest Nemcev. Trije so pravi Nemci v gradu barona Apfaltrerna, a drugače je z ostalo trojico. Tako je učiteljica v Komendi na vprašanje odgovorila: „Entschieden deutsch!“ Navdušena hči Germanije torej tolmači „občevalni jezik“ v pravem pomenu besede kot „materni jezik“, ker tam pač nima mnogo prilike občevati v nemščini. Dalje ste zglášeni še dve ženski osebi, sicer jako mirni duši, kot Nemki, a to gotovo po krivdi dotičnega zapisnikarja. — So pač še vedno med nami ljudje, ki so v tem pogledu premalomarui. — Iz Šentvida nad Ljubljano se nam poroča, da je tam ljudsko štetje končano. Vršilo se je sicer vse v najlepšem redu, le da je bila nemščina večinoma občevalni jezik med nami in komisijo. Naposled pravi dopisnik: „Čudili se ne bode, ako Vam povém, da je gosp. župan iz Gor. Šiške naznanil občevalni jezik „nemški“.

(Čudno!) Pod tem naslovom omenja „Laibacher Schulzeitung“, da je ljubljanska duhovščina izrekla po mil. gosp. stolnem proštu prevzvišenemu knezškofu novoletna voščila, ter dostavi: „V nagovoru gosp. stolnega prošta in v odgovoru Nj. prevzvišenosti se je bajé naglašala potreba verske šole.“ — Čudno, ali ne? Gospodom kranjskega „Lehrervereina“, ki se povsod vedejo, kakor bi v zakupu imeli vso vedo in šolstvo med nami, bilo bi najljubše, da bi se nikjer ne govorilo o tem, kar ne ugaja njihovim sanjam.

(Dvakrat čudno!) Iz Kočevja se poroča: V Dragi, Travi in Srednji Vasi so našli 653 Nemcev in le 114 Slovencev. Leta 1880 pa je bilo skoro narobe, namreč le 195 Nemcev in 374 Slovencev. Tako se iz slovenskega testa delajo nemški cmoki. Pričakujemo, da nam bode kateri narodnjak iz omenjenih krajev natančneje popisal stroj, ki je iz Slovencev delal Nemce.

(Štajarski deželni šolski svét) je več ljudskih šol postavil v višjo vrsto, kar se tiče učiteljskih plač, toda te šole so večinoma v nemških ali nemškutarških krajih.

(Osebna vest.) Bivši vseučilišni profesor v Zagrebu, dr. Anton Franki, katerega je vlada odstavila, bil je te dni na Dunaji pri papeževem nunciju Galimbertiju.

(Občina Vič) pri Ljubljani je pred desetimi leti brojila 848 duš, po zadnjem štetju pa 1104; torej se je število prebivalstva pomnožilo za 256 duš.

(V braslovski občini) na Štajarskem so našli 2663 ljudij, 138 več, kakor leta 1880. Najstarejša oseba ima 93 let. Med vsemi so le trije Nemci, jeden od teh je brez vere.

(Redek slučaj.) V Javorjih na Gorenjskem staminoli teden umrla dvojčka Boštijan in Neža Kos, stara po 79 let.

(Iz Amerike) se poroča, da je v Red-Jacketu dné 9. novembra minolega leta mil. gospod škof J. Vertin posvetil novo cerkev. Duhovni pastir je č. g. Jos. Zalkar.

(Šematizem frančiškanske provincije) sv. Križa je izšel v Blaznikovi tiskarni. Iz njega povzamemo, da je provinciji na čelu preč. P. Placid Fabiani, stanujoč v Ljubljani; samostanov ima 12, mašnikov 78, klerikov 29, bratov 60, od teh so trije v kolegiju sv. Antona v Rimu. Senior provincije je P. Gilbert Gravl v Karlovcu; za njim najstarejši P. Evstah Ozimek, ki praznuje 2. februarja t. l. petdesetletnico redovne oblube. — Provincija upravlja štiri župnije: V Ljubljani, Nazaretu, Karlovcu in Klanjcu. Šole ima: filozofski kurz v Gorici, dve leti bogoslovja v Kamniku, ljudske šole v Novem Mestu in Nazaretu; novicijat je na Trsatu.

(Mesto Ptuj) sme prihodnjih pet let poberati še 20% več daca od mesa, katerega pripeljejo kmetje v mesto na prodajo. To postavo je sklenil deželni zbor v Gradcu na željo ptujskih mestnih očetov.

(Knjižica „Tekel“) ali „pravična tehtnica božja“, katero je spisal prečastiti gospod dr. Ivan Križanič Slovincem za novo leto, stane s pošto vred 20 kr.

(Volkovi v Zagrebu.) Nedavno smo po „Obzoru“ posneli vest, da so v najbližji okolici zagrebski zasledili volkove. Danes zopet čitamo v imenovanem listu, da so volkove zasledili v Bukoveu, pol ure od Zagreba. Prebivalstvo v okolici je v velikem strahu pred zvermi, katere je nenavadno velik sneg prignal do človeških bivališč. — Ljudem v zagrebski okolici primanjkuje že drv, ker ne morejo po-nja zaradi zametov.

(Konjerejska družba na Štajarskem) ima sedaj devet ustanovnikov in 954 članov; dohodki so znesli v minolem letu 12.366 gl. in 205 zlatov, troški pa 10.546 gl. V odbor so bili izvoljeni K. Pachner, major Pipan, H. Schreiner, grof Spaur in M. Zach.

(Novi občinski zastop v Buzetu) se je sestavil 15. t. m. Načelnik je zopet Fran Flego, svetovalec pa dr. Trinajstić, J. Negri, M. Sanković, J. Žigante, J. Bužan, M. Šverko, A. Klarić, J. Cerovac in M. Brajković.

(Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah) pri Trstu priredi veselico v dvorani gostilne „Al Risorgimento“ v soboto dne 24. januarija 1891. Začetek ob 8. uri zvečer. Vspored: 1. Hr. Volarić: „Kdo vstaja na dan?“ zbor. 3. A. Leban: „Slovó od domovine“, mešan zbor. 2. * * * „Dalmatinski šajkaš“, dvospjev s spremljevanjem orkestra. 4. * * * „Sarafan rudeči“, mešan zbor. 5. V. Lapajne: „Štrukli“, komičen prizor izvršuje gosp. Skalovič. 6. Iv. pl. Zajc: „Davorija“, zbor s spremljevanjem orkestra. 7. Ig. Borštnik: „Ponesrečena glavna skušnjava“, burka. — Pri besedi svira Piccoli-jev orkester.

Raznoterosti.

— O trgovini s sužnji v Burjetih v guvernementu Irkutsk poroča „Nov. Vremja“: Trguje se pred vsem z deklicami. Oče, brat ali strije izroči kupcu pismo, v katerem skazuje, da mu je prepustil deklico kot rejenko za vse večne čase. Take pogodbe podpisujejo celo priče. Največkrat se prodajajo sirote, a tudi premožnejši stariši prodajajo svoje hčere. Deset do petnajstletne deklice se najlaglje spravijo v kup. Prodajajo jih po 40 do 100 rubljev. Tako prodane deklice imajo kaj žalostno življenje, delati morajo na vse pretege. Samo možitev jih more rešiti te nesrečne usode. Mož, kateri hoče dobiti tako deklico v zakon, dati mora njenemu gospodarju 200 ali celo 500 rubljev.

— Najdeno Aristotelovo delo. Iz Londana se poroča: „Times“ sporočajo, da se je dobil v angleškem muzeji skoro popoln spis Aristotelove razprave o ustavi atenski mej drugimi nedavno v Egiptu kupljenimi papirnimi zavoji. Do zdaj se je ménilo, da je to delo izgubljeno. „Times“ poročajo prav natanko, kako se je našlo to veleznimivo Aristotelovo delo.

— Popotovanje okoli zemlje. Grof Samuel Teleki bo v kratkem nastopil popotovanje okoli zemlje. Najprvo pojde v Ameriko, preko Amerike čez morje v Azijo, kjer bo popotoval vzlasi po Kitajskem in Indiji. Od tu se bo podal v Afriko in nazaj v Evropo.

— Mraz. Iz Rozane se poroča zadnje dni: Mraz, ki že poldrugi mesec tukaj nestrpno pritiska, bil je danes tako hud, kakoršnega ljudje še ne pomnijo. Vzlasi v stancerski dolini vlada strašan mraz. Toplomer na postaji Pettnau je kazal 32° mraza. — V Arku je bilo dné 18. t. m. 18° mraza. — Iz Benetek se poroča: Ako bo še 24 ur tako hud mraz pritiskal, zamrznile bodo lagune, ki so sedaj že tako pokrite z ledenimi plastmi, da ne morejo manjše ladite in čolni več pluti. V Ferari kaže toplomer 14°, v Turinu 12°, v Modeni 19° v Bellunu pa celo 20° mraza. Reki Amo in Pad ste pokriti z ledenimi plastmi. — Sicer prihajajo iz vseh strani poročila o nenavadno hudem mrazu.

— Smrt diplomata. V Bruselji so dobili te dni na ulicah mrtvega starčka. Truplo njegovo so prenesli v bližnjo vojaško oskrbovalnico. Tu so spoznali v osebi grofa Vaughea, ki je bil v diplomatski službi Anglije. Grof je umrl — gladu. Zadnja leta je živel grof le ob milošćini ter je stanoval v leseni kolibi. Mraz in lakota sta gonila nesrečnika po ulicah. Vendar ni se mogel dolgo dalje vleči. Zgrudil se je in umrl, predno so prišli ljudje na pomoč. Na beraško palico ga je spravila sama igra. Dokler je kaj imel, je igral, potem pa je moral beračiti.

— Bučelin pik zdravilo. Malokomu bi utegnilo znano biti, da je bučela tudi iz zdravstvenih ozirov koristna živalica. Ne samo méd, marveč tudi bučele, ali prav za prav njih pik se uporablja kot izvrstno sredstvo proti protinu, šenu in podobnim boleznim. Kakor poroča „Prager Medicinische Wochenschrift“, poskušal in potrdil je dr. Tere zdravljenje protina in reumatiških bolečin z bučelnim pikom, kakoršno zdravljenje je med ljudstvom jako razširjeno in priporočano. Vsled svojih poskusenj trdi zgoraj imenovani zdravnik: Bučelni strup, to je, mravljska kislina, katero spuščajo bučele pri piku iz žela v človeško kri, uporablja se lahko pri vseh reumatiških boleznih. Ako bolezen ni posebno huda, zadostuje že nekaj pikov; ako je pa bolezen hujša, vzlasi kronična, potem je treba do sto bučelnih pikov. Posebno dobro je pa vzlasi to, da takim bolnikom ne prizadevajo bučelni piki skoro nikakoršnih bolečin. Kakor omenjeno, uporabljal je dr. Tere bučelni pik vzlasi pri kroničnih boleznih z dobrim vspehom. To zdravljenje potrjuje tudi neki ogrski bučelar v „Pester Lloyd“-u: „Nedavno sem zvedel, da je imel neki mož zaporedoma šen. Ta mož je bil sam bučelar in tako mu je prišlo jedenkrat na misel, da bi odpravil svojo bolezen z obraza z bučelnim pikom. Vzel je iz panja nekaj bučelic in si jih pritisnil na obraz, da so ga opikale. In glej, namesto da bi mu bil obraz še bolj zatekel, začela je oteklina splaknjavati in v štiriindvajsetih urah je bil mož popolnoma zdrav. Jaz sam sem že večkrat bolehal na protinu, in kaj mi je bilo bolj pri rokah, nego poiskati zdravila pri svojih bučelah. Vzel sem torej nekoliko bučel iz panja, pritisnil jih na boleče mesto, in v nekaj urah so mi bolečine popolnoma minole.“

— Kako se je oboli Nemeec izdal. V nekem rudniku na Kranjskem se je hudoval nadzornik, ki je bil sevda trd Nemeec in je le za silo lomil slovenščino, nad nekim rudarjem, ki je bil nekaj malega zakrivil, rekoč: „Ménite, če ste vi osel, da jaz nisem!“

— Salomonska sodba. Okrajni sodnik: „Kaj imata, moža?“ — Popotnik: „Danes sem imel to smolo, da sem temu možu povozil rejeno gós. Ponujam mu jedno marko za odškodnino, gós samo mu pa prepustim. Ali ni prav, gospod sodnik?“ — Kmet: „Jaz zahtevam dve marki odškodnine, a povozene gósi ne maram. Vsekako je to prav.“ — Okrajni sodnik privleče jedno marko iz žepa, položi jo na mizo in reče: „Prosim, položite Vi, tujec, jedno marko sém, Vi kmet pa vzemite obe marki z mize; potem imate Vi popotnik prav, kmetu je prav, in meni, ki bom dobil za jedno marko debelo gós, bo tudi prav.“

— Rokavice za plavanje. Neki Španec v Barceloni je izumil rokavice, s katerimi bo neki jako lahko plavati. Mej posamičnimi prsti je razpeta elastična kožica, kakor jo imajo vse povodne ptice. Na ta način se bo vesljuje z rokami več vode nazaj potiskalo in tako olajšalo plavanje.

— Z vseučilišća. Vseučiliški profesor je vprašal slušatelja zdravništva: „Ali mi veste z imenom naštetih kosti v človeški glavi?“ — „Vse imam v glavi“, odgovoril je dijak, „a imena mi na misel ne pridejo.“

Telegrami.

Dunaj, 23. januarija. Stavbeni mojster stolne cerkve, Schmidt, je umrl po noči.

Praga, 22. januarija. Pri nadaljni glavni budgetni razpravi je ostró grajal poslanec

Tonner onih 13 Staročehov, ki so zadnjo izjavo Staročehov podpisali, a odtegnili se glasovanju o predlogu deželnega kulturnega svéta. Dr. Mattuš jih je zagovarjal, rekoč, da niso prelomili dane besede. Staročehi priznavajo dejanski obstoj nemškega uradnega jezika gledé na vso državo, a na Češkem moreta biti le dva jednaka deželna jezika. Na to je bila razprava sklenena. Jutri bodeta govorila le še generalna govornika Herold in Clam-Martinic.

Ostrogon, 22. januarija. Cesar si je dal brzojaviti o stanji primasa Simorja, ki je za smrt bolan.

Ostrogon, 23. januarija. Knez in primas Simor je umrl zjutraj ob 1/2 8. uri.

Reka, 22. januarija. Tukaj in po okolici je navstalo južno vreme. Promet se utegne na vseh črtah kmalu spet pričeti. V Opatiji je jako lepo vreme.

Budimpešta, 22. januarija. Klub zmerne opozicije se je bavil danes s postavnim načrtom o nedeljskem počitku. Pri tem je več poslancev, mej njimi tudi grof Albert Apponyi povdarjal, da se mora ta načrt razširiti tudi na kmetško prebivalstvo.

Bruselj, 23. januarija. Prestolonaslednik princ Balduin, sin grofa Flandernskega, je umrl ob dveh ponoči.

Madrid, 23. januarija. Regentinja bo-leha zaradi katarja v dušniku; katar je provzročil lahko mrzlico.

London, 22. januarija. „Standardu“ se poroča iz Shangaia: Kitajska vlada je ukazala podkraljem vseh provincij, da morajo carjeviča dostojno sprejeti.

Rio de Janeiro, 22. januarija. Vsi ministri so naznanili predsedniku svoj odstop.

Piccolijeva esenca za želodec
pospešuje in ureja s svojim razmeščujočim učinkom prebavljanje. 1 steklenica 10 kr., zabojček z 12 steklenicami gl. 1-36. (2)

Umrli so:

21. januarija. Amalija Hóibal, železniškega strojevodje žena, 42 let, sv. Petra cesta 40, jetika.

22. januarija. Alojzija Zupančič, delavka, 19 let, Igriške ulice 8, jetika.

V bolnišnici:

20. januarija. Franc Urankar, delavčev sin, 16 let, vnetica možganske mreže.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v inč
		zrakomera v mm	toplomera po Celzijju			
opazovanja						
7. u. zjut.		735.3	-10.8	brezv.	oblačno	
22. 2. u. pop.		723.6	-5.6	sl. zap.	jasno	0.00
9. u. zveč.		723.7	-12.6	brezv.	megla	
Srednja temperatura -6.3°, za 4.3° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

23. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91	gl.	20	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	91	„	35	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	„	40	„
Papirna renta, davka prosta	102	„	30	„
Akoije avstr.-ogerske banke	998	„	—	„
Kreditne akcije	307	„	25	„
London	114	„	25	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	05	„
Cesarski eskini	5	„	41	„
Nemške marke	56	„	12 1/2	„

!Svoji k svojim!

Priznano najboljšé in najcenejšé

čebelno-voščene sveče

priporočá

Oroslav Doleneč

v Ljubljani.

(10-8)

!Svoji k svojim!

Sargova glicerinova zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čišćenje zób.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav prilično na popotovanji. Dišeče okrepevalno.

Neškodljivo celó za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr. (14)